

Kulturutskottets yttrande 2021/22:KrU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget för 2022, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Kulturutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för 2023 och 2024 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (SD, C, V, KD, L) och ett särskilt yttrande (M).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Propositionen

I propositionens yrkande 5 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ska uppgå till 18 454 593 000 kronor 2022. Regeringen föreslår även i yrkande 8 i denna del att utgifterna för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 16 313 000 000 respektive 16 165 000 000 kronor för utgiftsområde 17.

Motionerna

I partimotion 2021/22:4040 yrkande 2 i denna del föreslår Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) samma utgiftsram som regeringen för 2022 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. I motionens yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jimmie Åkesson m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2021/22:3938 yrkande 4 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 248 197 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 5 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2021/22:4121 yrkande 3 i denna del av Annie Lööf m.fl. att utgiftsramen för utgiftsområdet sänks med 220 420 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2021/22:3278 yrkande 7 i denna del föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 642 400 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 8 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Ebba Busch m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2021/22:4221 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2022 höjs med 453 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Liberalerna föreslår i partimotion 2021/22:4181 av Johan Pehrson m.fl. yrkande 2 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet sänks med 289 100 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens

yrkande 3 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2023 och 2024 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2022, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17

*Tusental kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från
regeringen*

År	2022
Regeringen	18 454 593
Moderaterna	±0
Sverigedemokraterna	+248 197
Centerpartiet	–220 420
Vänsterpartiet	+642 400
Kristdemokraterna	+453 000
Liberalerna	–289 100

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 17

*Miljoner kronor – regeringens förslag i totalt belopp och partiernas avvikelse från
regeringen*

År	2023	2024
Regeringen	16 313	16 165
Moderaterna	+215	+215
Sverigedemokraterna	+998	+967
Centerpartiet	–42	–42
Vänsterpartiet	+690	+687
Kristdemokraterna	+428	+482
Liberalerna	–30	–48

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar det stöd som regeringen föreslår till utgiftsområdet för att både stärka olika verksamheter och främja omställning och återstart av kulturaktiviteter i landet.

Sammantaget finner utskottet att regeringens förslag är väl avvägt och föreslår därför att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2022 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionsförslagen bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 28 oktober 2021

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Viktor Wärnick (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Bo Broman (SD), Lars Mejern Larsson (S), Catarina Deremar (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linghem (SD), Pernilla Stålhammar (MP), John Weinerhall (M) och Hanna Gunnarsson (V).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (SD)

Bo Broman (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:3938 (SD) av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 4 och 5 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Kultursektorn har drabbats hårt av coronapandemin. För Sverigedemokraterna har kulturen en central plats i livet, samhället och politiken. Våra ledord lyder sammanhållning, tillgänglighet och folkhälsa. Kultur ska vara lättillgängligt inte minst för barn, gamla och personer med funktionsnedsättning. En särskilt viktig roll har kulturen för ett starkt socialt kapital och social tillit mellan människor och mellan individer och institutioner. Svensk kultur ska erkännas och kultur- och kunskapsinstitutioner med bildningsuppdrag tillåtas få vara just bildningsinstitutioner. Vi vill bl.a. att det samlade arbetet för att värna och bevara kulturarvet ska stärkas, att kulturlotsar och Sverigecenter ska införas, att bibliotekstjänsterna och den tryckta litteraturskatten ska digitaliseras, att det statliga stödet till Skansen ska utökas, att ett riktat stöd för en lokal- och anläggningsfond ska inrättas för att råda bot på den nationellt utbredda anläggningsbristen samt att ett särskilt anslag för ökad estetisk hållbarhet och kulturell planering i samhällsbyggnaden ska införas.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (C)

Catarina Deremar (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4121 (C) av Annie Lööf m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Kultur, media, idrott och civilsamhället behöver finnas tillgängligt för alla i hela landet. Alla dessa områden har i hög grad påverkats av pandemin. Alla, oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller livssituation ska ha möjlighet att delta i ett kulturliv som rymmer både professionellt skapande och amatörers skapande. Kultur stärker självförtroende och gör att fler tar tillvara yttrandefriheten. Det i sin tur stärker delaktigheten och demokratin i vårt samhälle. Ett brett kulturliv i hela landet underlättar för alla att kunna ta

del av det. En stor del av kulturen bärs av våra språk och då behöver språkrikedomen i landet tas tillvara och bl.a. de nationella minoritetsspråkens position stärkas. Tillgången till en allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet måste säkras. Public service spelar en stor roll för spegling av hela landet. Insatsen Skapande skola är viktig och bör behållas på befintlig nivå.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:3278 (V) av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 7 och 8 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Det är samhällets ansvar att ge alla barn och unga i landet lika goda möjligheter att bygga vidare på den första upptäckar- och skaparglädjen, på lusten att söka kunskap och lära sig nya saker, vidga sin värld och få del i nya sammanhang. Det är därför grundläggande att alla barn under hela sin uppväxt har tillgång till kulturella verksamheter där de själva är skapande, men också att de får uppleva professionellt utövad kultur inom alla genrer. Barns och ungas rätt till kultur och idrott begränsas ofta av familjens ekonomiska situation men också av bristande kunskap om utbud. Vi vill påbörja arbetet med att göra kulturskolan avgiftsfri, och vi vill se ett kulturlyft i skolan för att nå alla barn och garantera dem scenkonst varje läsår. Vänsterpartiet tycker också alla barn ska ha rätt till väl utrustade skolbibliotek med kunnig personal. Vi vill göra en speciell satsning på friluftorganisationer för att nå barn och unga. Fungerande och ändamålsenliga föreningslokaler är centrala för utvecklingen av kultur- och föreningsliv och lokaldemokrati. Vänsterpartiet vill göra en satsning på kulturarvet och våra kulturarvsinstitutioner för att bevara och tillgängliggöra det. Vi vill dessutom ge medel till nationella kulturparaplyorganisationer för att de ska kunna dela ut pengar till lokala ideella kulturprojekt.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (KD)

Roland Utbult (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4221 (KD) av Ebba Busch m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Det är i det civila samhället grunden läggs för demokrati, medmänsklighet och ett fungerande samhälle. Kristdemokraternas politik strävar därför efter att

stärka det civila samhället och därmed de mellanmännsliga relationerna. Det breda civilsamhället har inte fått motsvarande stöd som kulturen och idrotten under pandemin som orsakats av coronaviruset. Vi vill därför omfördela de extra medel som avsätts för kulturens återstart 2022 så att hälften av de tillkommande medlen går till det breda civilsamhället. Kristdemokraterna avsätter därmed medel till bl.a. allmänna samlingslokaler, friluftsförbund, den ideella sektorns organisationer som arbetar med hjälpverksamhet bland behövande, trossamfunden och till nationella och internationella ungdomsverksamheter, såsom scouterna. Vi uppmärksammar också att barn i Sverige rör på sig för lite. Vi vill därför stimulera samverkan mellan idrottsklubbar och fritidshemsverksamheten. Kristdemokraterna vill vidare satsa på Skapande skola, bibliotek i utanförskapsområden och ett Äldrelyft för att motverka äldres ensamhet.

Inom ramen för Finansutskottets behandling av budgeten kommer Kristdemokraterna och Moderaterna söka stöd för ett annat, gemensamt, budgetförslag som börjar ta tag i de stora samhällsproblem Sverige står inför.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (L)

Christer Nylander (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2021/22:4181 (L) av Johan Pehrson m.fl. yrkandena 2 och 3 i denna del, medan regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas. Övriga motioner bör avstyrkas i berörda delar.

Politiken måste leverera om Sverige ska resa sig efter den värsta krisen i modern tid. Coronapandemin har inneburit att många har mist nära och kära, andra lever med allvarliga hälsokonsekvenser av viruset – än fler har förlorat sin försörjning. En svag regering genomför för få eller fel åtgärder. Det krävs en nystart för Sverige. Liberalerna vill på utgiftsområdet ha ett riktat stöd till scoutrörelsen som har drabbats hårt av coronapandemin men inte nått av statliga stöd på det sätt som t.ex. idrotten och kulturen har.

Särskilt yttrande

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (M)

Viktor Wärnick (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John Weinerhall (M) anför:

I Moderaternas partimotion 2021/22:4040 föreslås att utgiftsramen för 2022 och de preliminära ramarna för 2022 för utgiftsområde 17 ligger på samma nivå som regeringens förslag. Vi har därför inget att invända mot regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen och anser att övriga partiers förslag bör avstyrkas i berörda delar.

Samtidigt vill vi understryka att vi inte instämmer i regeringens förslag om hur medlen ska användas inom utgiftsområdet. Vi avvisar fortsatt fri entré för vuxna till statliga museer och vill istället stärka stödet till barnlitteratur och till bibliotekens digitalisering samt för produktionsincitament för filminspelningar i Sverige. Vi moderater sätter fokus på friluftslivet för att stärka barns och ungas hälsa samt för att öka kunskapen om vår natur.

Inom ramen för Finansutskottets behandling av budgeten kommer Moderaterna och Kristdemokraterna söka stöd för ett annat, gemensamt, budgetförslag som börjar ta tag i de stora samhällsproblem Sverige står inför.